

Prohrajeme boj za záchranu velryb?

V Á C L A V V A Š K Ů

Dlouho se zdálo, že ohrožené velryby se podařilo zachránit. O to více šokující je zpráva, že právě letos se bude rozhodovat, zda vlády povolí návrat k hromadnému vybějení snad nejpodivuhodnějších tvorů, jací kdy na naší planetě žili.

Léta se zdálo, že velryby jsou zachráněny. Japonsko si ale nyní kupuje hlasy v Mezinárodní velrybářské komisi, aby mohlo prosadit návrat ke komerčnímu lovu velryb.

Celých šest týdnů pronásledovali aktivisté Greenpeace japonskou velrybářskou flotilu, jež v mořích kolem Antarktidy ilegálně lovila velryby. Nyní však ochránci přírody podléhají skepsi. Rozhodujícím faktorem, který nakonec ovlivní, zda velryby přežijí, budou peníze. Japonská vláda si totiž kupuje hlasy v Mezinárodní velrybářské komisi (IWC), aby si hlasováním vymohla zrušení zákazu lovu velryb, který trvá už 16 let.

Moratorium na jakýkoliv komerční lov velryb vstoupilo v platnost v roce 1985. Dnes existují v podstatě jen dvě země, které velryby loví, a to údajně pro „vědecké“ účely. Jsou to Japonsko a Norsko. Paradoxem je, že maso z takto „vědecky“ ulovených velryb se dostává na stůl luxusních japonských restaurací.

Expedice na záchranu velryb

Je 29. listopadu 2001. Ledoborec Arctic Sunrise se připravuje k vyplutí na dalekou cestu. Technici a lodní inženýři naposledy testují veškerá zařízení. Kormidlo, komunikační zařízení, satelitní navigaci, záchranné čluny, prostě všechno.

Lodí patřící organizaci Greenpeace se chystá na expedici do antarktických vod, kde bude bránit velrybářům v ilegálním lovu velryb. Taktika bude jednoduchá. Nenásilným způsobem překážet v lovu.

Lodní doktor Clive trvá na tom, aby všichni členové expedice byli řádně vyšetřeni. Každému jsou odebrány vzorky krve a testují se i krevní skupiny. V Antarktidě samozřejmě nejsou žádné krevní banky a aktivisté musí být připraveni na všechny eventuality včetně té, že někomu bude třeba dát transfuzi krve.

Japonci chtějí letos ulovit 400 kusů plejtváka malého. Lovem v chráněné oblasti jižních ledových moří kolem Antarktidy však Japonsko porušuje články 65 a 120 konvence OSN - námořního zákona, který požaduje, aby všechny země spolupracovaly při ochraně velryb s Mezinárodní velrybářskou komisí (IWC).

Kolik stojí kupování hlasů?

Možná už letos v květnu ale Japonsko přehlasuje ostatní členy IWC na jejím výročním zasedání v Shimonoseki, tradičním městě velrybářů, a komerční lov velryb bude obnoven. Na posledním zasedání IWC v Londýně se

Japoncům podařil vskutku husarský kousek - naverbovali do IWC některé malé ostrovní státečky Karibiku a přiměli je ke hlasování ve svůj prospěch výměnou za zahraniční pomoc. Pokud toto „kupování hlasů“ nebude zastaveno, Japonci letos dosáhnou při hlasování o lovu velryb většiny. To nezvratně povede k obnovení komerčního lovu velryb, jehož jediným cílem je vydělat zabíjením velryb co nejvíce peněz.

Japonské ministerstvo rybolovu sice tvrdí, že věci se změnilly. Lov velryb prý už nepovede k ohrožení jejich stavů, jako tomu bývalo dříve.

Takhle vypadá japonský lov velryb dnes: plejtvák malý zasažený harpunem z lodi Kyo Maru, 16. prosince 2001

Velrybáři se prý poučili z chyb, které v minulosti udělali. Avšak kupování hlasů v IWC a lov v oblastech, jež jsou mezinárodním společenským uznáním jako velrybí rezervace, je usvědčující ze lži.

Jak nedávno vyšlo najevo, japonská vláda vydala již více než 320 milionů amerických dolarů za aktivity usilující o návrat k plnému komerčnímu lovu velryb. Ani toto vysoké číslo však nezahrnuje všechny náklady na kampaň. Greenpeace zveřejnilo fakta ukazující, že japonská vláda si najala známé mezinárodní PR agen-

Zpracovací loď Nisshin Maru a harpunový člun (vlevo) jsou součástí japonské velrybářské flotily.

21. prosince 2001
Nafukovací člun je třeba manévrovat před harpunovou lodí tak, aby velrybáři nemohli na velrybu vystřelit.

tury a lobbyisty a platí rozsáhlé reklamní kampaň.

Mýtus o velrybožroutech

Často se argumentuje tím, že Japonci mají právo lovit velryby, protože je to součástí jejich tradice a kultury. Je pravda, že Japonsko provozovalo

pobřežní lov velryb pomocí speciálních velrybářských sítí přibližně do roku 1900. Potom byl ale tento způsob lovu nahrazen technologií importovanou z Norska. Na širé moře začaly vyplouvat průmyslové velrybářské flotily s novým vynálezem - harpunovým dělem. Tehdy začala skutečná jatka.

KUPOVÁNÍ HLASŮ V IWC

Nakupování volebních hlasů Japonskou agenturou pro rybolov nabírá obrátky.

V roce 1993 měla tato agentura na své výplatní listině pouze čtyři země. V roce 1999 jich bylo již sedm. V roce 2000 Japonsko přivedlo do IWC další novou zemi a v roce 2001 další dvě. Agentura nyní využívá podpory 10 národů, jejichž hlasy si zaplatilo: Jsou to tyto země: Antigua a Barbuda, Dominica, Guineya, Grenada, St. Vincent a Grenadiny, St. Lucia, St. Kitts a Nevis, Šalamounovy ostrovy, Panama a Maroko. Všechny tyto země kromě Maroka hlasují vždycky s Japonskem.

Velryby a delfíni fascinovali člověka od pradávna. Snad proto, že lidé s těmito tajuplnými tvory cítili nějaké záhadné spříznění. Už Aristoteles věděl, že velryby jsou teplotokrevní

„Obecný pohled současné vědy na delfíny a velryby je dílem zoologa a biologu, kteří nejsou přesvědčeni o vysoké inteligenci kytovcu, a proto o ni nepiši.“

John Lilly

žila. Patří do rodiny savců, kterou nazýváme kytovci (catacea). Na rozdíl od ryb jsou velryby teplotokrevné, dýchají vzduch a rodí živá mláďata. Přestože jsou výborně adaptovány k životu pod vodou, vědci věří, že velryby se zhruba před 55 miliony let vyvinuly ze suchozemských čtyřnohých savců. Mají vynikající sluch a zvláštní schopnost, která jim umožňuje využít kyslík z nadechovaného vzduchu dvakrát až třikrát účinněji, než je tomu u suchozemských savců. Velryby jsou vybaveny vrstvami speciální izolační tkáně, které se říká blubber (velrybí tuk) a jež je chrání před chladem.

Studium velryb je poměrně obtížné, protože

Foto Greenpeace/Culley
Zpracovací loď Nisshin Maru vytahuje právě ulovenou velrybu na palubu, aby byla rozporcována a zmrazena.

Člověk a velryba

savci, kteří dýchají vzduch. Teprve v dvacátém století však vědci podrobili studiu také mozek kytovců. Ukázalo se přitom například, že mozek některých delfínů je větší a komplikovanější než mozek lidský. Kytovci jsou vývojově mnohem starší než člověk a my nemáme prakticky žádné znalosti o tom, jak se jejich mozek vyvíjel a k čemu jej vlastně používají.

Někteří vědci, především Dr. John Lilly, předpověděli, že kytovci budou prvními tvory, s nimiž člověk naváže mezidruhovou komunikaci. Tyto předpovědi se však zatím nepotvrdily, i když Lilly sám dosáhl značných pokroků při komunikaci s delfíny. Lilly však tuto práci předčasně ukončil, když zjistil, že o výsledky jeho výzkumu má zájem armáda a tajné služby, které je chtějí zneužít k válečným účelům.

Ať už si o inteligenci delfínů a velryb myslíme cokoli, jisté je, že vztah lidí ke kytovcům se v posledních třiceti letech dramaticky proměnil. Greenpeace je dnes v centru mezinárodního dění, jehož cílem je zprostředkovat veřejnosti naléhavou zprávu: Nastal čas k trvalé ochraně velryb. Je třeba skoncovat s jejich lovením jednou provždy.

Velryby

Velryby jsou největší zvířata, jaká kdy na Zemi

Foto Greenpeace/Darreboon
Velrybář porcuje ulovenou velrybu

Foto Greenpeace/Ine. V.
Klíčovou osobou v boji Greenpeace proti průmyslovému lovu velryb se stal psycholog Paul Spong z Nového Zélandu. Stalo se tak poté, co ho propustili z vancouverského mořského akvária, kde vykonával vědeckou práci, protože veřejně prohlásil, že kosatka žijící zde v zajetí „žádala o propuštění na svobodu“.

tato zvířata žijí dlouho, rozmnožují se pomalu a hodně migrují. Například tichomořský plejtvákovec šedý migruje z Aljašky do Mexika překonávaje každoročně 20 000 kilometrů. Většina velryb žije přibližně 40 let, avšak některé, například plejtvák myšok, se mohou dožít až 90 let. V roce 1993 byl aljašskými Innuity uloven velký samec velryby černé, který měl v těle zapíchnuto ostří kamenné harpuny. Vzhledem k tomu, že tento druh harpuny se po roce 1900 již nepoužíval, soudí se, že některé kusy se mohou dožít 100 a snad i dokonce 200 let.

Protože je extrémně obtížné velryby přesně počítat, nedá se v průběhu studie trvajícím několik let jednoznačně určit, zda se populace zvyšuje nebo snižuje. Velikost populace některých velryb není známa s větší přesností než plus mínus 50 procent.

Chování velryb

Migrace/ Většina velryb překonává obrovské vzdálenosti. Velryby se rozmnožují v teplejších vodách, kam plují na zimu, ale krmí se v chladnějších vodách, kam táhnou v létě. Například

keporak se páří, rodí a pečuje o svá mláďata v teplých karibských vodách. Během pobytu v těchto zimovištích keporakci žijí pouze ze svých tukových rezerv. Na jaře tato zimoviště opouštějí a migrují do studených vod bohatých na potravu podél jihozápadního pobřeží Grónska, Nového Foundlandu a okolních oblastí, kde tráví čas „pasením se“ a obnovou svých tukových zásob.

Skákání/ Velryba nejprve vyskočí do vzduchu a pak padá zpátky do vody. Větší velryby se obvykle vynoří ze dvou třetin délky svého těla a pak dopadnou zpět na břicho nebo se otočí na bok či záda. Některé z nich přitom plácají hlavou o vodu. O keporakcích se říká, že vyskočí až dvěstěkrát během jediného dne. Vědci stále nejsou zajedno, proč to velryby dělají. Existuje několik možných vysvětlení: může jít o určitý druh signalizace, nahánění ryb, zbavování se parazitů, předvádění se ostatním členům skupiny, ukázkou síly nebo prostě jen o nějaký druh hry.

Dorozumívání/ Je třeba ještě mnoho dalšího studia, abychom plně pochopili, jak se velryby vlastně dorozumívají. Většina vědců věří, že velryby používají převážně zvukových signálů. Některé druhy jej používají také k vlastní orien-

Foto Greenpeace
Aktivista Greenpeace se spouští z helikoptéry do moře, aby zastavil velrybářskou loď Nisshin Maru.

GREENPEACE VEDE CELOSVĚTOVÝ ZÁPAS ZA ZÁCHRANU VELRYB:

- ▷ Přímými akcemi proti velrybářům na mořích a podáváním svědectví celému světu o skutečné povaze lovu velryb.
- ▷ Vzděláváním veřejnosti ve všech zemích světa včetně Japonska a Norska.
- ▷ Politickým lobbováním v zemích, které mají hlas v Mezinárodní velrybářské komisi (IWC) a Úmluvě o obchodu s ohroženými druhy (CITES).
- ▷ Účastí na výročních zasedáních IWC a CITES.

taci v podmořském prostoru. Těto schopnosti se říká echolokace. Podobně jako netopýři „vidí“ ve tmě, vydávají velryby zvuk, který se odráží od objektů, a tím jim umožňuje utvořit si přesný obrázek o tom, co se nalézá kolem nich. Díky vysoce vyvinutému sluchu velryby zřejmě používají zvuk také při lákání partnera, odhánění rivalů, dorozumívání se uvnitř sociální skupiny nebo i mezi více skupinami, při navigaci a při hledání potravy. Snad nejnámějším zvukem je zpěv keporčáků.

Velrybí gejzíry/ Jedním z nejlepších způsobů vyhledávání velkých velryb na otevřeném moři je pozorování velrybích gejzírů. Ke gejzírům dochází při vydechování: prudký explozivní výdech je následován mohutným vdechem a mrakem vodních kapek, které se v té chvíli tvoří nad jejich hlavami. Zkušený pozorovatel je schopen podle gejzíru, stejně jako podle velrybího hřbetu, rozlišit různé druhy velryb.

Plácání ploutvemi/ Velryby se často převalují na vodní hladině a přitom mocně plácají ocasní ploutví o vodu. Keporkáci někdy „leží“ na zádech, mávajíce přitom oběma ploutvemi ve vzduchu, načež s nimi současně plácnou o vodu. Stejně jako u skákání je i důvod tohoto chování neznámý.

Historie lovu velryb

Japonští velrybáři na harpunové lodi Kyo Maru uvazují ilegálně uloveného plejtváka, 11. ledna 2000.

Když začali Angličané, Holanďané a Dánové v 18. století lovit na Špicberkách pomalé velryby grónské, nikoho nenapadlo, že tito kytovci budou jednou ohroženým druhem. Během krátké doby však byla tamní loviště zcela vylovena. Velrybáři táhli za velrybami do jiných koutů zdánlivě nevyčerpatelného oceánu a pomalu zdokonalovali svou techniku. V roce 1868 vynalezl Nor Svend Foyn harpunové dělo. Tím byl osud velryb zpečetěn. Za pouhých 80 let 20. století ulovili velrybáři více než 2 miliony velryb, a dostali tak některé druhy na samý pokraj vyhuby. Podle odhadů Mezinárodní velrybářské komise zbylo například z původních 250 000 plejtváků obrovských nanejvýš 450 zvířat.

Greenpeace a velryby

Když Greenpeace v roce 1975 zahájilo svou kampaň na záchranu velryb, reagovali jsme tím na kritické ohrožení, kterému byla populace velkých velryb vystavena. Většina druhů velryb byla tehdy už zdecimována velrybářským průmyslem, který však i nadále odmítal jakékoli dobrovolné omezení svých aktivit. Organizace Greenpeace byla nejdůležitějším aktérem při prosazení moratoria na komerční lov velryb, které vyhlásila Mezinárodní velrybářská komise (IWC) a jež začalo platit od roku 1986. V té době jsme doufali, že velrybářský průmysl bude postupně upadat, a to se také téměř stalo. Poté, co moratorium vstoupilo v platnost, sedm z devíti velrybářských zemí postupně do roku 1990 ukončilo své velrybářské aktivity. Avšak Japonsko a Norsko pokračovalo v komerčním lovu a loví velryby dodnes. Dnes se tyto země snaží prosadit zrušení moratoria.

MEZINÁRODNÍ VELRYBÁŘSKÁ KOMISE

International Whaling Commission (IWC) je mezinárodní orgán regulující lov velryb. IWC byla založena v roce 1946 v reakci na dramatický úbytek velryb. V preambuli její zakládací listiny se praví: „Majíce na zřeteli, že v historii velrybaření jsme zaznamenali vylovení jedné oblasti za druhou a vyhnutí jednoho druhu za druhým, a to do takové míry, že je nezbytně nutné uchránit všechny druhy velryb od dalšího nadměrného lovu.“

Nedávno vyšlo najevo, že norská vláda financovala program na podporu konzumace velrybího masa, protože velryb bylo uloveno více, než mohli Norové sníst.

VELRYBÍ MASO

Velryby se dlouho lovily jen pro kostice, tuk a v menší míře také pro maso. U vorvaňů se zpracovával ještě tzv. spermacet, vysoce kvalitní tuk, a ambra, vzácná tuhá hmota pocházející ze žaludku, která se přidávala do parfémů. Všechny tyto produkty dnes již levně a spolehlivě nahrazuje chemický průmysl. Velrybí maso se v Japonsku stalo významnou složkou výživy až po druhé světové válce, kdy byl na trhu akutní nedostatek bílkovin. Na jídelničky luxusních restaurací se velrybí maso dostalo až v osmdesátých letech, kdy byl komerční lov velryb zakázán. Dnes se kilogram velrybího masa v Tokiu prodává za 3,72 jenu, což je přibližně 27 dolarů. V minulosti ale byly už zaznamenány ceny až 600 dolarů (více než 20 tisíc korun) za kilogram.

VELRYBÍ ZPĚVY

Během období rozmnožování vyluzují keporčáci hluboké, tajuplné melodie, které se v poslední době staly předmětem vážného studia i zájmu gramofonových společností. Ukazuje se, že tito kosticovci každoročně putují tisíce kilometrů z antarktických lovišť do tropických oblastí, aby se setkali na jednom přesně určeném místě ke společnému koncertu. Během několikátýdenního pobytu zde vyluzují pozoruhodný soubor zvuků, který má pevnou strukturu vět, témat a melodií. Zajímavé je, že poslední verze písně z předcházejícího roku slouží jako předloha pro skladby v novém roce. Keporkáci někdy navážou přesně tam, kde loni skončili. Mají i své oblíbené šlágry a „hity“ sezóny.

VELRYBÍ SAFARI

Po akcích Greenpeace v 70. letech, které pomohly dostat záběry velrybích jatek na televizní obrazovky, se přístup k těmto velkým savcům radikálně změnil. Více než po velrybím řízku touží dnes lidé vidět velrybu živou nebo poslechnout si její zpěv z céděčka. Na novém turistickém odvětví „whale watching“ čili pozorování velryb se dnes vydělává víc, než se kdy velrybářům snilo. Velrybí safari se stalo populárním již ve více než 87 zemích celého světa a vydělává dnes více než miliardu dolarů ročně. Každý rok vyplouvá na velrybí safari přes 9 milionů lodí s návštěvníky.

ANGLICKÝ NÁZEV	LATINSKÝ NÁZEV	ČESKÝ NÁZEV	VELIKOST (v metrech)
Blue whale	Balaenoptera musculus	Plejtvák obrovský	24 – 27
Fin whale	Balaenoptera physalus	Plejtvák myšok	18 – 22
Sei whale	Balaenoptera borealis	Plejtvák sejval	12 – 16
Right whale	Eubalaena spp.	Velryba černá	11 – 18
Southern Right whale	Eubalaena australis	Velryba (černá) jižní	11 – 18
North Atlantic Right whale	Eubalaena glacialis	Velryba (černá) biskajská	11 – 18
Humpback whale	Megaptera novaeangliae	Keporčák	15 – 17
Sperm whale	Physeter macrocephalus	Vorvaň	15 – 18
Gray whale	Eschrichtius robustus	Plejtvákovec šedý	12 – 16
Bowhead	Balaena mysticetus	Velryba grónská	14 – 18
Bryde's whale	Balaenoptera edeni	Plejtvák Brydeův	11,5 – 14,5
Minke whale	Balaenoptera acutorostrata	Plejtvák malý	8 – 9
Orca	Orcinus orca	Kosatka dravá	7 – 10
Pygmy right whale	Caperea marginata	Velryba malá	5,5 – 6,5
Narwhal	Monodon monoceros	Narval	4 – 5
Beluga	Delphinapterus leucas	Běluha	4 – 5

Foto Greenpeace/ Cunningham

Aktivisté Greenpeace se pokoušejí zastavit harpunový člun KYO MARU chystající se vystřelit na velrybu.

Pokud by však Japonsko opravdu chtělo zachránit to, co nazývá „cultural whaling“, znamenalo by to obnovení pobřežního lovu velryb. Ten byl ale provozován pouze ve čtyřech pobřežních městech. Irsko nedávno dokonce předložilo velrybářské komisi návrh, který by Japonsku umožnil pokračovat v omezeném lovu velryb v těchto pobřežních městech. To však Japonci odmítli!

Mnoho lidí si dnes proto představuje, že většina Japonců lov velryb podporuje, protože se neobejde bez velrybího masa. To je ale mýtus. Podle posledních průzkumů veřejného mínění se pouze 11 procent Japonců vyslovilo pro a naopak 14 procent se staví proti lovu velryb. Průzkum uskutečněný známou agenturou MORI dokonce ukázal, že 61 procent Japonců jedlo velrybu naposledy jako malé děti a mnoho z nich nejedlo velrybí maso vůbec.

Udržitelný lov velryb?

Velrybáři nicméně vždy hlásali, že právě oni mají největší zájem velryby chránit, protože na existenci velryb stojí jejich průmysl. Avšak od počátku museli vědět, že velryby se rozmnožují

Podle matematika Colina Clarka není možné vytvořit trvale udržitelný způsob lovu velryb, jelikož zisk z vybití celé populace najednou je větší než zisk plynoucí z postupného využívání této populace.

Foto Greenpeace/ Cunningham

Japonští velrybáři porcují plejtváka na horní palubě lodi NISSHIN MARU.

tak pomalu, že je prakticky nemožné dosáhnout trvale udržitelného lovu. Jejich zájem byl ve skutečnosti přesně opačný - ulovit co největší množství velryb v co nejkratším čase.

Již matematik Colin Clarke ve své klasické studii nazvané „The Economics of Overexploitation“ (Ekonomika přečerpání) publikované v časopise Science na začátku 70 let ukázal, že lov či čerpání pomalu se rozmnožujících populací nezbytně vede k jejich vážnému úbytku, a dokonce k vyhubení. To proto, že zisk z vybití celé populace najednou je větší než zisk, který by plynul z postupného využívání této populace a lovení pouze určitého počtu kusů každý rok. V praxi to znamená, že z ekonomického hlediska je nejlepší ulovit co největší množství kusů v tak krátkém čase, jak je jen možno.

Greenpeace versus velrybáři

Je 14. prosinec 2001. Moře je plné ledových ker. Arctic Sunrise se mezi nimi dovedně proplétá a sleduje velrybáře. Občas to vypadá, jako by si velrybáři hráli s Greenpeace na kočku a myš. Ve čtvrt na pět však jejich harpunová loď prudce mění směr a nabírá rychlost. Zahlédli totiž velrybu. Neuplyne ani minuta a nafukovací rychlé čluny Greenpeace ji dohánějí. První je u nich Mehdi a Clive. Když dohoní velrybáře, vidí, že zaměřovač u jejich harpunového děla se právě chystá vystřelit. Mehdi obratně manévruje s člunem a staví se harpuně do dráhy.

„Velryba byla hodně blízko, možná takových 15 metrů od nás. Pokusil jsem se dostat se k ní s člunem tak blízko, jak jen to půjde, aby ji nemohli trefit. Pak se velryba vynořila znovu. Teď byla od nás už jen 10 metrů. Jsem si jist, že kdybychom tam nebyli, byli by ji zabili,“ vypráví později Mehdi.

Z LODNÍHO DENÍKU EXPEDICE

10. prosince 2001/ První led

Dnes ráno jsme se probudili a všude kolem nás byl led. Poznali jsme to podle toho, že loď se přestala kymáčet. Ledový příkrov totiž udržuje moře klidné. Máme z toho samozřejmě radost. Jestliže jsme na okraji ledu, znamená to, že velrybáři musí být blízko. Jak okraje ledu tají, řasy, jež rostly v ledu a pod ledem, se tu dostávají do vody. Řasou a chaluhami se zase živí krill - malíčkí ráčkové, kteří jsou základním kamenem zdejšího potravního řetězce. Na něm závisí i velryby včetně plejtváků malých, kteří krouží kolem okraje zalednění a krmí se krillem.

11. prosince 2001/ Signály velrybářů

Dnes ráno nás probudila příznivá zpráva. David a Mikey měli právě noční hlídku od čtyř do osmi, když zachytili zvláštní rušivé signály na našem radaru. Signály, které zachycuje radar, mohou přicházet z mnoha různých zdrojů, ale tyto zjevně přicházely z jiné lodi. A lodě, které se pohybují v těchto oblastech, mohou patřit jediné velrybářům.

14. prosince 2001/ Dnes ráno hustá mlha a lehké sněžení. Snažíme se velrybáře najít už několik dní a stále nic. Viditelnost je menší než jednu míli, což znamená nulovou pravděpodobnost, že bychom velrybáře mohli objevit právě dnes. Potom se však neuvěřitelně stane skutkem. Nejdříve jeden, pak druhý a pak ještě jeden světelný bod přejedou po obrazovce radaru. Je to velrybářská flotila a míří naším směrem.

Taktika, kterou dnes Greenpeace používá, se od 70. let prakticky nezměnila. Jde o to postavit se s člunem mezi velrybu a velrybáře tak, aby velrybář u harpunového děla nemohl vystřelit. Jinými slovy chránit velrybu vlastním tělem.

Přes ohromné nasazení aktivistů, kteří pro záchranu velryb neváhali skočit do ledové vody, se letošní expedice proti velrybářům příliš nevyvedla. Již dříve se ukázalo, že velrybáři vylepšili svou flotilu a jsou nyní rychlejší než

Foto Greenpeace/ Cunningham

Aktivisté Greenpeace se snaží zabránit vytažení velryby na zpracovací loď Nisshin Maru, 8. ledna 2000.

ledoborec Greenpeace Arctic Sunrise. Těm navíc vypověděl službu v té nejnevhodnější chvíli, takže expedice se musela po 6 týdnech vrátit. I tak ale aktivisté Greenpeace zachránili život desítkám velryb.

Příští rok by na záchranu velryb měla vyplout zbrusu nová loď Greenpeace Esperanza. Mnohem více ale bude záležet na tom, jak na snahy velrybářů o obnovení komerčního lovu velryb odpoví světová veřejnost.

Další informace na internetu:

Greenpeace

<http://www.greenpeace.cz/velryby>
<http://whales.greenpeace.org>
<http://www.greenpeace.cz/magazine/99podz/texty/green.htm>

Mezinárodní velrybářská komise (IWC)

<http://ourworld.compuserve.com/homepages/iwcoffice/iwc.htm>

CO OHROŽUJE VELRYBY

- ▷ Nadměrný lov
- ▷ Klimatické změny
- ▷ Ozónová díra
- ▷ Chemické znečištění
- ▷ Hluk v oceánech působený lidskou činností

CO MŮŽETE UDĚLAT VY?

- ▷ Pomozte zvýšit mezinárodní tlak proti japonskému velrybaření, další informace na internetové adrese:
<http://act.greenpeace.org/ams/e?a=wlm&s=whl ns>
- ▷ Informujte známé. Pošlete svým přátelům elektronickou pohlednici s velrybou:
<http://whales.greenpeace.org/ecards.html>
- ▷ Podpořte finančně kampaň Greenpeace na záchranu velryb